

**ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА
ЗООВЕТЕРИНАРНА
АКАДЕМІЯ**

Знайомство з курсом **ЕПІЗООТОЛОГІЯ ТА
ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ**

**Обов'язкова компонента освітньо-професійної
програми «Ветеринарна медицина»
Спеціальність 211 I освітній рівень.**

Викладачі:, доктор вет. наук, професор,
академік НААН

Головко Валерій Олексійович;

кандидат вет. наук, доцент

Северин Раїса Василівна

Кафедра епізоотології та ветеринарного
менеджменту

Телефон - 0576357317.

Електронна пошта:
epizootology@hdzva.edu.ua

**Дистанційна
підтримка: Moodle**

АНОТАЦІЯ: Дисципліна формує компетенції, які є складовою галузі ветеринарної медицини щодо контролю виникнення, поширення, діагностики, профілактики та боротьби з інфекційними хворобами. Вчить працювати з нормативними документами з діагностики, лікування, боротьби і профілактики інфекційних хвороб тварин та ефективно їх застосовувати у практичних умовах. Дисципліна висвітлює питання прояву загальних закономірностей епізоотичного процесу та перебігу інфекційних хвороб, спрямовує увагу на важливість проведення їх діагностики та диференційної діагностики, а також вивчення питань імунітету. Розглядає систему науково обґрунтованих заходів лікування, профілактики та боротьби з інфекційними хворобами тварин.

Метою курсу «Епізоотологія та інфекційні хвороби» є формування у студентів компетентностей щодо проведення методів обстеження неблагополучних господарств, діагностики та диференційної діагностики інфекційних хвороб, вміння організувати та здійснювати профілактичні і оздоровчі заходи у господарствах, вміння дотримуватися правил особистої профілактики, відбирати патологічний матеріал, виконувати роботи зі знезараження трупів тварин та лікування інфекційно хворих тварин.

Курс «Епізоотологія та інфекційні хвороби» пов'язаний з такими природничо-науковими дисциплінами, як ветеринарна мікробіологія, вірусологія, клінічна діагностика, патологічна анатомія, нормальна та патологічна фізіологія, біохімія, генетика тощо, які дозволяють студенту, після поглибленого їх вивчення, розуміти сутність прояву та перебігу інфекційних хвороб тварин.

Попередні умови для вивчення курсу: засвоєння курсів «Ветеринарна мікробіологія», «Ветеринарна вірусологія», «Ветеринарна імунологія», «Ветеринарна фармакологія», «Ветеринарна гігієна та санітарія», «Клінічна діагностика хвороб тварин», «Фізіологія тварин».

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності та програмні результати навчання, які формуються при вивченні даної дисципліни

Компетентності:

ЗК2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. (ЗКС2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях).

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. (ЗКС3. Знання та розуміння предметної галузі та професії).

ЗК6. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. (ЗКС7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗКС9. Здатність приймати обґрунтовані рішення).

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті. (ЗКС8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями).

ЗК9. Визначеність та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. (ЗКС11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт).

ФК2. Здатність застосувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для здійснення необхідних маніпуляцій під час виконання професійних задач діяльності. (ФКС2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час здійснення фахової діяльності).

ФК4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу. (ФКС4. Здатність проводити клінічні дослідження з

метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу).

ФК5. Здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. (ФКС5. Здатність застосовувати методи і методики патологоанатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі).

ФК6. Здатність організувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження. (ФКС6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. ФКС7. Здатність організувати і проводити лабораторні та спеціальні дослідження й аналізувати їх результати).

ФК9. Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин. (ФКС10. Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин).

ФК10. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей. (ФКС 12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей).

Програмні результати навчання:

ПРН4. Встановлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень. (ПРНС5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень).

ПРН7. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин. (ПРНС4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин).

ПРН15. Рекомендувати до застосування карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики і лікування хвороб різної етіології, фармацевтичні препарати різного спектру та механізму дії. (ПРНС6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології. ПРНС9. Розробляти заходи, спрямованих на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей. ПРНС19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення).

ПРН18. Розробляти схеми контролю щодо поширення хвороб інфекційної етіології та біологічного забруднення довкілля. (ПРНС17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин).

ЧОМУ ВИ НАВЧИТЕСЬ, ЩО ОТРИМАЄТЕ

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК2, ФК2, ФК4, ПРН7) / індивідуальні завдання з використанням нормативного ветеринарного законодавства

Здатність проведення лабораторних досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК6, ФК5, ПРН7) / індивідуальні завдання з використанням нормативних рекомендацій з діагностики інфекційних хвороб тварин

Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК8, ФК10, ПРН15) / індивідуальні практичні завдання

Прагнення до збереження навколишнього середовища (ЗК3, ФК9, ПРН18) / індивідуальні практичні завдання

Програма вивчення дисципліни реалізується через проведення лекцій, лабораторно-практичних занять та самостійної роботи студентів. На вивчення дисципліни для студентів 4 курсу факультету ветеринарної медицини передбачено: загальний обсяг занять – 210 годин, у тому числі лекцій – 56 годин, лабораторно-практичних занять – 66 годин та 88 годин самостійних занять.

Формами проміжного контролю, які оцінюються на лабораторно-практичних заняттях, є: індивідуальні завдання з аналізу епізоотичної ситуації щодо поширення інфекційних хвороб тварин; індивідуальні завдання щодо проведення комплексної діагностики інфекційних хвороб тварин з обов'язковим лабораторним підтвердженням попередньо встановленого діагнозу; індивідуальні завдання із практичного застосування чинних ветеринарних інструкцій щодо профілактики та боротьби з інфекційними хворобами.

Формами підсумкової атестації є курсова робота, заліки і підсумковий іспит.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕПІЗООТОЛОГІЯ ТА ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ

Напрямок 211 – Ветеринарна медицина.

Освітньо-кваліфікаційний рівень – **Магістр**.

Обов'язкова компонента. Курс IV.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН

Види занять та форми контролю		Обсяг дисципліни за навчальним планом		У т.ч. по семестрам	
				Денне навчання	Денне навчання
		кредит	годин	VII	VIII
Усього год. за планом		7,0	210	90	120
У т.ч. аудиторних		4,1	122	44	78
Самостійних		2,9	88	46	42
Із аудиторних: лекцій		1,9	56	16	40
Лабораторних		2,2	66	28	38
Практичних		–	–	-	-
Семінарських		–	–	-	-
Модуль (заліковий кредит)	I	1,0	30	30	
	II	2,0	60	60	
	III	2,0	60		60
	IV	2,0	60		60
Контрольна робота					*
Курсовий проект					
Залік				*	
Екзамен підсумковий					*

**НАЗВА, ЗМІСТ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ
ДИСЦИПЛІНИ ТА ШИФРИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВІДПОВІДНО
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ**

НАЗВА МОДУЛІВ ТА ЇХ ЗМІСТ	Шифр компетентностей освітньої програми
<p>1. ЕПІЗООТИЧНИЙ ПРОЦЕС ТА СИСТЕМА ПРОТИЕПІЗООТИЧНИХ ЗАХОДІВ</p> <p>1.1. Інфекційний та епізоотичний процес Вивчає види інфекцій залежно від шляхів проникнення збудника в організм, види інфекцій залежно від розповсюдження мікробів в організмі тварин, клінічні форми і динаміку прояву інфекційної хвороби. Вивчає закономірності розвитку епізоотичного процесу і стадійність епізоотій, елементи епізоотичного процесу, закони і категорії епізоотології.</p> <p>1.2. Система протиепізоотичних заходів Вивчає систему протиепізоотичних заходів, її загальні ознаки та значення, поняття про загальну та специфічну профілактику інфекційних захворювань, комплексність проведення оздоровчих заходів та вибір провідного ланцюга, види і об'єкти дезінфекції.</p> <p>Компетентності дисципліни: Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК2, ФК2); Знання та розуміння предметної області та розуміння професії (ЗК3, ФК5, ФК9).</p>	<p>ЗК2, ЗК3 ФК2, ФК5, ФК9</p> <p>ПРН 7</p>
<p>2. БАКТЕРІАЛЬНІ ХВОРОБИ, СПІЛЬНІ ДЛЯ РІЗНИХ ВИДІВ ТВАРИН Вивчає етіологію, епізоотологічні особливості, патогенез, клінічні та патологоанатомічні ознаки, діагностику, профілактику та заходи боротьби з інфекційними хворобами: сибірка, туберкульоз, бруцельоз, некробактеріоз, пастерельоз, лептоспіроз, дерматомікози, хламідіоз, лістеріоз.</p>	<p>ЗК3, ЗК9, ФК4, 5, 6, 9</p> <p>ПРН 4, 7, 15, 18</p>

<p>Компетентності дисципліни: Знання та розуміння предметної області та розуміння професії (ЗК3, ФК4, ФК5); Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків (ЗК9, ФК5, ФК6, ФК9).</p>	
<p>3. ВІРУСНІ ХВОРОБИ, СПІЛЬНІ ДЛЯ РІЗНИХ ВИДІВ ТВАРИН. ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ У СВИНАРСТВІ 3.1. Вірусні хвороби, спільні для різних видів тварин Вивчає етіологію, епізоотологічні особливості, патогенез, клінічні та патологоанатомічні ознаки, діагностику, профілактику та заходи боротьби з інфекційними хворобами: ящур, сказ, хвороба Ауескі, лейкоз, віспа, нодулярний дерматит, блутанг. 3.2. Інфекційні хвороби свиней Етіологія, епізоотологічні особливості, клінічні ознаки, патологоанатомічні зміни, діагностика, диференціальна діагностика, імунітет, засоби боротьби з інфекційними хворобами свиней: КЧС, АЧС, бешиха, хвороба Тешена, ТГС, респіраторні хвороби, везикулярні хвороби, гемофільози, РРСС, ЦВІС. Компетентності дисципліни: Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК2, ФК2, ФК4); Знання та розуміння предметної області та розуміння професії (ЗК3, ФК5); Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК6, ФК6).</p>	<p>ЗК, ЗК3, ЗК6 ФК2,4,5,6 ПРН 4, 7, 15, 18</p>
<p>4. ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ РОГАТОЇ ХУДОБИ ТА КОНЕЙ 4.1. Інфекційні хвороби рогатої худоби Етіологія, епізоотологічні особливості, клінічні ознаки, патологоанатомічні зміни, діагностика, диференціальна діагностика, імунітет, засоби боротьби з інфекційними хворобами рогатої</p>	<p>ЗК6, ЗК8, ЗК9 ФК5,6,9,10 ПРН 4, 7, 15, 18</p>

худоби: емкар, брадзот, анаеробна ентеротоксемія овець, ІРТ ВРХ, ПГ-3, ВД, пріонні хвороби, кампілобактеріоз.

4.2. Інфекційні хвороби коней

Етіологія, епізоотологічні особливості, клінічні ознаки, патологоанатомічні зміни, діагностика, диференціальна діагностика, імунітет, засоби профілактики та боротьба з інфекційними хворобами коней: сап, мит, епізоотичний лімфангіт, інфекційна анемія коней, грип, ринопневмонія.

Компетентності дисципліни:

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК6, ФК5, ФК6, ФК9)

Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК8, ФК9, ФК10)

Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків (ЗК9, ФК5, ФК6, ФК9)

Підсумковий контроль. Інтегрований модуль

Узагальнений тестовий контроль навчальної дисципліни, який об'єднує всі вищенаведені змістові модулі.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАНЯТТЯ (ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС)

№ з/п	Тема та план лекції	Кількість годин	Рекомендована література
Академічний модуль 1			
1	<p>Предмет та задачі епізоотології. Епізоотичний процес 1. Поняття про предмет. Зв'язок епізоотології з іншими науками. 2. Поняття про епізоотичний процес та його відміна від інфекційного процесу 3. Ланки епізоотичного ланцюга: джерело збудника інфекцій, механізм передачі збудника, сприятливі тварини 4. Посередні та безпосередні рушійні сили епізоотичного процесу</p>	2	2, 3, 8
2	<p>Ветеринарна санітарія 1. Визначення дезінфекції 2. Види дезінфекції 3. Значення дезінфекції у системі профілактики та в заходах боротьби 4. Засоби що використовуються для дезінфекції</p>	2	2, 3, 8
3	<p>Загальні принципи профілактики та ліквідації інфекційних захворювань 1. Науково – обґрунтована система профілактики інфекційних хвороб 2. Організація профілактичних заходів в господарствах в залежності від їх епізоотичного стану 3. Загальна та специфічна профілактика інфекційних хвороб. 4. Ветеринарний контроль на державних кордонах, підприємствах по переробці сировини тваринного походження та тваринницьких господарствах, при перевезенні та в місцях копичення тварин</p>	2	2, 3, 8
Академічний модуль 2			
4	<p>Сибірка 1. Етіологія та епізоотологічні дані 2. Клінічні та патологоанатомічні ознаки 3. Діагностика захворювання</p>	2	1, 5, 6, 7, 8

	4. Організація лікувальних та оздоровчих заходів 5. Використання протисибіркових вакцин в Україні, їх мета та обставини застосування		
5	Туберкульоз 1. Визначення хвороби 2. Етіологія, особливості епізоотології та патогенезу 3. Клінічні та патологоанатомічні ознаки 4. Діагностика та заходи боротьби з туберкульозом тварин	2	1, 4, 5, 6, 7, 8
6	Лептоспіроз 1. Етіологія хвороби 2. Епізоотологічні особливості захворювання 3. Клінічні та патологоанатомічні ознаки 4. Діагностика, засоби профілактики та заходи боротьби	2	1, 6, 8, 10
7	Пастерельоз 1. Етіологія хвороби 2. Епізоотологічні особливості захворювання 3. Клінічні та патологоанатомічні ознаки 4. Діагностика, засоби профілактики та заходи боротьби	2	1, 4, 8, 9
8	Хламідіоз 1. Визначення хвороби 2. Етіологія, особливості епізоотології та патогенезу 3. Клінічні та патологоанатомічні ознаки 4. Діагностика, профілактика та заходи боротьби з хворобою	2	1, 5, 8, 9
Академічний модуль 3			
9	Сказ 1. Етіологія 2. Епізоотологічні особливості захворювання 3. Клінічні ознаки та патологоанатомічні зміни 4. Діагностика, засоби профілактики та заходи боротьби	2	1, 5, 6, 7, 8, 10
10	Хвороба Ауескі 1. Визначення хвороби 2. Етіологія, особливості епізоотології	2	1, 5, 6, 7, 8, 10

	3. Клінічні та патологоанатомічні ознаки 4. Діагностика, профілактика та заходи боротьби з хворобою		
11	Ящур 1. Етіологія 2. Епізоотологічні особливості захворювання 3. Клінічні ознаки та патологоанатомічні зміни 4. Діагностика, засоби профілактики та заходи боротьби	2	1, 5, 8
12	Віспа 1. Визначення хвороб 2. Етіологія, особливості епізоотології та патогенезу 3. Клінічні та патологоанатомічні ознаки 4. Діагностика, профілактика та заходи боротьби з хворобами.	2	1, 4, 5, 8
13	Лейкоз 1. Етіологія 2. Епізоотологічні особливості захворювання 3. Клінічні ознаки та патологоанатомічні зміни 4. Діагностика, засоби профілактики та заходи боротьби	2	1, 8
14	Класична чума свиней 1. Визначення хвороби. Поширення та економічні збитки 2. Етіологія та епізоотологічні особливості 3. Клінічні ознаки та патологоанатомічні зміни 4. Методи діагностики хвороби 5. Заходи боротьби та профілактики з захворюванням	2	1, 6, 8
15	Африканська чума свиней 1. Визначення хвороби. Поширення та економічні збитки 2. Етіологія та епізоотологічні особливості 3. Клінічні ознаки та патологоанатомічні зміни 4. Методи діагностики хвороби 5. Заходи боротьби та профілактики з захворюванням	2	1, 6, 8

16	Хвороба Тешена 1. Визначення хвороби. Поширення та економічні збитки 2. Етіологія та епізоотологічні особливості 3. Клінічні ознаки та патологоанатомічні зміни 4. Методи діагностики хвороби 5. Заходи боротьби та профілактики з захворюванням	2	1, 6, 8
17	Трансмівний гастроентерит свиней 1. Визначення хвороби. Поширення та економічні збитки 2. Етіологія та епізоотологічні особливості 3. Клінічні ознаки та патологоанатомічні зміни 4. Методи діагностики хвороби 5. Заходи боротьби та профілактики з захворюванням	2	1, 6, 8
18	Бешиха свиней 1. Визначення хвороби. Поширення та економічні збитки 2. Етіологія та епізоотологічні особливості 3. Клінічні ознаки та патологоанатомічні зміни 4. Методи діагностики хвороби 5. Заходи боротьби та профілактики з захворюванням	2	1, 6, 8, 9
Академічний модуль 4			
19	Емкар 1. Визначення хвороби 2. Поширення захворювання та економічні збитки 3. Етіологія, характеристика збудника 4. Епізоотологічні особливості 5. Клінічні ознаки та перебіг хвороби 6. Патологоанатомічні зміни 7. Методи діагностики хвороби 8. Специфічна та загальна профілактика	2	1, 8
20	Брадзот 1. Визначення 2. Етіологія, характеристика збудника 3. Епізоотологічні особливості 4. Клінічні ознаки та перебіг хвороби 5. Патологоанатомічні зміни 6. Методи діагностики хвороби	2	1, 5, 8, 9

	7. Специфічна та загальна профілактика, заходи боротьби з хворобою		
21	Анаеробна ентеротоксемія молодняка 1. Визначення 2. Етіологія, характеристика збудника 3. Епізоотологічні особливості 4. Клінічні ознаки та перебіг хвороби 5. Патологоанатомічні зміни 6. Методи діагностики хвороби 7. Специфічна та загальна профілактика, заходи боротьби з хворобою	2	1, 5, 8
22	Інфекційний ринотрахеїт ВРХ 1. Визначення 2. Етіологія, характеристика збудника 3. Епізоотологічні особливості 4. Клінічні ознаки та перебіг хвороби 5. Патологоанатомічні зміни 6. Методи діагностики хвороби 7. Профілактика і заходи боротьби з хворобою	2	1, 8
23	Кампілобактеріоз ВРХ 1. Визначення 2. Етіологія, характеристика збудника 3. Епізоотологічні особливості 4. Клінічні ознаки та перебіг хвороби 5. Патологоанатомічні зміни 6. Методи діагностики хвороби 7. Профілактика і заходи боротьби з хворобою	2	1, 8, 9
24	Пріонні хвороби тварин 1. Визначення 2. Етіологія, характеристика збудників 3. Епізоотологічні особливості 4. Клінічні ознаки та перебіг 5. Патологоанатомічні зміни 6. Методи діагностики 7. Профілактика і заходи боротьби з хворобами	2	1, 8
25	Сап 1. Визначення захворювання 2. Етіологія та епізоотологічні особливості 3. Клінічні ознаки та перебіг хвороби 4. Патологоанатомічні зміни 5. Методи діагностики хвороби 6. Профілактика та заходи боротьби	2	1, 7, 8

26	Мит та епізоотичний лімфангіт 1. Визначення та поширення захворювань 2. Етіологія та епізоотологічні особливості 3. Клінічні ознаки та перебіг 4. Методи діагностики 5. Профілактика та заходи боротьби з захворюваннями	2	1, 7, 8, 9
27	Інфекційна анемія коней 1. Визначення захворювання 2. Етіологія епізоотологічні особливості 3. Клінічні ознаки та перебіг хвороби 4. Методи діагностики хвороби 5. Профілактика та заходи боротьби	2	1, 7, 8
28	Ринопневмонія коней 1. Визначення захворювання 2. Етіологія епізоотологічні особливості 3. Клінічні ознаки та перебіг хвороби 4. Методи діагностики хвороби 5. Профілактика та заходи боротьби	2	1, 7, 8
	Разом	56	

ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Тема	Перелік завдань лабораторних робіт для виконання студентами	Кількість годин	Методичне і технічне забезпечення
Змістовий модуль 1				
1	Техніка безпеки при роботі з інфекційно хворими тваринами. Правила відбору і пересилки матеріалу для лабораторних досліджень	1. Засвоїти правила прийому тварин, хворих на інфекційні хвороби та засоби особистої профілактики 2. Ознайомитись з інструментами, які використовуються при проведенні протиепізоотичних заходів 3. Засвоїти правила відбору та транспортування матеріалу для лабораторних досліджень 4. Оформити супровідні документи	2	М-1,2,8,9,10,11,12
2	Біопрепарати	1. Ознайомитися з класифікацією біопрепаратів, які використовують для активної та пасивної імунізації 2. Засвоїти біопрепарати, які використовуються для діагностики інфекційних хвороб	2	М-2,8,9,10,11,12

3	Особливості діагностики інфекційних хвороб тварин	<p>1. Засвоїти особливості комплексної діагностики інфекційних хвороб тварин (епізоотологічний, клінічний, патологоанатомічний, алергічний методи діагностики).</p> <p>2. Засвоїти методику епізоотологічного обстеження господарств.</p> <p>3. Вивчити показники прояву епізоотичного процесу, розрахувати інтенсивні та екстенсивні показники епіпроцесу</p>	2	М-1,2,8,9,10,11,12
4	Засоби для проведення дезінфекції об'єктів довкілля	<p>1. Засвоїти принципи дії фізичних деззасобів.</p> <p>2. Засвоїти класифікацію та принципи дії хімічних деззасобів.</p> <p>3. Вивчити комерційні назви хімічних деззасобів.</p>	2	М-2
5	Методи контролю якості дезінфекції	<p>1. Відпрацювати методику бактеріологічного контролю якості дезінфекції</p> <p>2. Провести хімічний метод контролю якості дезінфекції</p> <p>3. Скласти акт на проведення дезінфекції</p>	2	М-2
6	Особливості лікування інфекційно хворих тварин.	<p>1. Вивчити способи та засоби лікування інфекційно хворих тварин.</p> <p>2. Засвоїти правила застосування препаратів для етіотропної, специфічної, неспецифічної та</p>	2	М-2,8,9,10,11,12

		симптоматичної терапії інфекційно хворих тварин. 3. Ознайомитися з принципами організації лікувально-профілактичних обробок у тваринництві.		
Змістовий модуль 2				
7	Діагностика сибірки. Заходи профілактики та боротьби з хворобою	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Розробити та скласти план заходів по профілактиці та боротьби з хворобою	2	М-3,8,10
8	Діагностика бруцельозу. Заходи по профілактиці та боротьби з хворобою	1. Провести комплексну діагностику бруцельозу у тварин 2. Скласти план заходів по профілактиці та боротьби з хворобою	2	М-5,10
9	Діагностика туберкульозу тварин. Заходи по профілактиці та боротьби з хворобою	1. Засвоїти методи діагностики туберкульозу тварин 2. Розробити заходи щодо профілактики туберкульозу ВРХ. 3. Скласти план оздоровчих заходів при туберкульозі ВРХ	2	М-4,10
10	Діагностика некробактеріозу та заходи щодо профілактики та боротьби з хворобою	1. Провести комплексну діагностику некробактеріозу. 2. Скласти план профілактичних та оздоровчих заходів для господарства	2	М-10
11	Діагностика та диференційна діагностики лептоспірозу тварин	1. Засвоїти методи комплексної діагностики хвороби 2. Вивчити методи лабораторної діагностики лептоспірозу	2	М-8,10,11

12	Діагностика лістеріозу та організація профілактичних і оздоровчих заходів	1. Провести комплексну діагностику лістеріозу у тварин 2. Скласти план заходів для господарства	2	М-10,11
13	Діагностика дерматомікозів, заходи щодо профілактики та боротьби з хворобами	1. Провести комплексну діагностику хвороб 2. Скласти план профілактичних та оздоровчих заходів для господарства	2	М-8,9,10,11,12
14	Діагностика хламідіозу та організація профілактичних і оздоровчих заходів	1. Провести комплексну діагностику хламідіозу у тварин 2. Скласти план заходів для господарства	2	М-8,10,11,12
Змістовий модуль 3				
15	Діагностика сказу. Заходи профілактики та боротьби з хворобою	1. Засвоїти клініко-епізоотологічні особливості сказу тварин 2. Скласти план профілактичних антирабічних заходів	2	М-9,10,11
16	Діагностика хвороби Ауескі. Заходи профілактики та боротьби з хворобою	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Скласти план організаційних та спеціальних заходів по профілактиці та ліквідації хвороби	2	М-8,10,11
17	Діагностика нодулярного дерматиту. Заходи профілактики та боротьби з хворобою	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Скласти план організаційних та спеціальних заходів по профілактиці та ліквідації хвороби	2	М-10
18	Діагностика блутангу. Заходи профілактики та	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Скласти план організаційних та	2	М-10

	боротьби з хворобою	спеціальних заходів по профілактиці та ліквідації хвороби		
19	Діагностика лейкозу ВРХ. Заходи профілактики та боротьби з хворобою	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Розробити та скласти план організаційних та спеціальних заходів по профілактиці та ліквідації хвороби	2	М-10
20	Діагностика везикулярних хвороб свиней. Заходи профілактики та боротьби з хворобами	1. Провести комплексну діагностику хвороб 2. Розробити та скласти план організаційних та спеціальних заходів по профілактиці та ліквідації хвороб	2	М-8
21	Діагностика хвороб свиней з геморагічним синдромом (КЧС, АЧС, бешиха, сальмонельоз, пастерельоз)	1. Провести комплексну діагностику хвороб 2. Розробити та скласти план організаційних та спеціальних заходів по профілактиці та ліквідації хвороб	2	М-8
22	Діагностика гемофільозів свиней. Заходи профілактики та боротьби з хворобами	1. Провести комплексну діагностику хвороб 2. Розробити та скласти план організаційних та спеціальних заходів по профілактиці та ліквідації хвороб	2	М-8
23	Діагностика РРСС. Заходи профілактики та боротьби з хворобою	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Скласти план організаційних та спеціальних заходів по профілактиці та ліквідації хвороби	2	М-8
24	Діагностика ЦВІС. Заходи профілактики та боротьби з хворобою	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Скласти план організаційних та спеціальних заходів по профілактиці хвороби	2	М-8

Змістовий модуль 4

25	Діагностика емкару. Заходи профілактики та боротьби з хворобою	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Скласти план профілактичних та оздоровчих заходів	2	M-10
26	Діагностика анаеробної ентеротоксемії овець. Заходи профілактики та боротьби	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Скласти план профілактичних та оздоровчих заходів	2	M-10,11
27	Діагностика злякисного набряку. Заходи профілактики та боротьби	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Скласти план профілактичних та оздоровчих заходів	2	M-10
28	Діагностика ІРТ. Заходи профілактики та боротьби з хворобою	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Скласти план профілактичних та оздоровчих заходів	2	M-10
29	Діагностика, диференційна діагностика, заходи профілактики та боротьби з ПГ-3 і вірусною діареєю	1. Провести комплексну діагностику хвороб 2. Скласти план профілактичних та оздоровчих заходів	2	M-10
30	Диференційна діагностика інфекційних абортів овець	1. Провести комплексну діагностику хвороб. 2. Скласти план профілактичних та оздоровчих заходів	2	M-10
31	Діагностика контагіозної ектіми овець і кіз. Заходи профілактики та боротьби	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Скласти план профілактичних та оздоровчих заходів	2	M-10

32	Діагностика сапу коней. Заходи профілактики та боротьби з хворобою	1. Провести комплексну діагностику хвороби 2. Скласти план організаційних та спеціальних заходів по профілактиці та ліквідації хвороби	2	М-9
33	Діагностика грипу та ринонневмонії коней. Заходи профілактики та боротьби з хворобою	1. Провести комплексну діагностику хвороб 2. Скласти план організаційних та спеціальних заходів по профілактиці та ліквідації хвороб	2	М-9
	Разом		66	

САМОСТІЙНА РОБОТА

Розділ дисципліни Назва модулів	Контрольні питання та завдання для самостійного вивчення	Кіль- кість годин	Форма звітності та контролю
Змістовий модуль 1			
1. Особливості антибактеріального іmunітету	1. Неспецифічна імунологічна реактивність. 2. Специфічний гуморальний та клітинний захист. 3. Утворення специфічних антитіл.	2	Реферат
2. Особливості антивірусного іmunітету	1. Репродукція вірусів як внутрішньоклітинних паразитів. 2. Особливості фагоцитозу 3. Спадковий протівірусний іmunітет. 4. Значення інтерференції вірусів	2	Реферат
3-4. Вивчення епізоотичної ситуації в районі, області, країні	1. Нозологічний профіль та питома вага окремої хвороби. 2. Картографічний аналіз 3. Широта поширення хвороби 4. Показники неблагополуччя	4	Реферат
5. Основи епізоотологічного аналізу та прогнозування	1. Коефіцієнти зниження інтенсивності епіпроцесу 2. Коефіцієнти зниження екстенсивності епіпроцесу	2	Реферат
6. Сучасні дезінфікуючі установки	1. Мобільні установки для дезінфекції 2. Універсальні установки для внутрішньогосподарських потреб 3. Сучасні універсальні аерозольні установки	2	Реферат, презентація

7. Розрахунок потреби деззасобів для об'єктів тваринництва	1. Визначення загальної площі для проведення дезінфекції 2. Визначення процентної концентрації діючої речовини 3. Визначення потреби сухого деззасобу для вологої дезінфекції	2	Реферат
8. Організація та проведення дератизації	1. Визначення ступеня заселеності гризунами приміщень 2. Норма витрат отрутохімікатів при дератизації 3. Контроль якості дератизації	2	Реферат
9. Номенклатура та класифікація інфекційних хвороб тварин	1. Поняття про номенклатуру інфекційних хвороб тварин. 2. Поняття про класифікацію інфекційних хвороб тварин 3. Класифікація інфекційних хвороб по МЕБ	2	Реферат
10. Емерджентні та транскордонні інфекції с-г тварин	1. Поняття про емерджентні інфекції 2. Перелік емерджентних інфекцій 3. Значення транскордонних інфекцій в епізоотичній ситуації на території України	2	Реферат

11. Еволюція інфекційних хвороб тварин	1. Еволюційний принцип в епізоотології 2. Еволюція взаємовідносин збудника і господаря 3. Еволюційні механізми збереження у бактерій	2	Реферат
Змістовий модуль 2			
1-2. Алергічна діагностика туберкульозу	1. Порядок проведення прижиттєвої діагностики туберкульозу у різних видів тварин 2. Порядок проведення алергічної діагностики туберкульозу у птиці	4	Реферат
3-4. Діагностична оцінка лабораторних методів досліджень бруцельозу	1. Лабораторна діагностика бруцельозу 2. Діагностична оцінка при встановленні діагнозу на бруцельоз	4	Реферат, презентація
5-6. Діагностика, заходи боротьби та профілактики правця та ботулізму	1. Етіологія, епізоотологічний, клінічний, патологоанатомічний методи діагностики 2. Лабораторний метод діагностики правця, ботулізму 3. Заходи боротьби та профілактики	4	Реферат
7-8. Лабораторні методи досліджень дерматофітозів дрібних тварин	1. Лабораторна діагностика трихофітії собак 2. Лабораторна діагностика мікроспорії котів	4	Реферат, презентація
9. Діагностика лептоспірозу дрібних тварин, заходи боротьби	1. Комплексна діагностика лептоспірозу собак 2. Лікувальна тактика при лептоспірозі собак	2	Реферат, презентація
10. Загроза лептоспірозу для людини	1. Шляхи зараження лептоспірозом для людини	2	Реферат, презентація

	2. Профілактика лептоспірозу для людини		
11-12. Загроза лістеріозу для людини	1. Шляхи зараження лістеріозом для людини 2. Профілактика лістеріозу для людини	4	Реферат, презентація
Разом		46	

**ПЕРЕЛІК МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ
ЛАБОРАТОРНИХ (ПРАКТИЧНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ (М)**

Шифр	Назва методичної розробки
М-1	Головко В. О., Северин Р. В., Іванченко І. М., Гонтарь А. М., Пономаренко Г. В. Епізоотичний процес : методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять із загальної епізоотології для студентів III-IV курсів ФВМ. Харків : ХДЗВА, 2017. 28 с.
М-2	Головко В. О., Северин Р. В., Іванченко І. М., Гонтарь А. М., Пономаренко Г. В. Загальні принципи профілактики та ліквідації інфекційних захворювань: методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять із загальної епізоотології для студентів III-IV курсів ФВМ. Харків : ХДЗВА, 2017. 24 с.
М-3	Головко В. О., Северин Р. В., Іванченко І. М., Гонтарь А. М., Пономаренко Г. В., Савенко М. М. Діагностика, диференційна діагностика, організація заходів профілактики та боротьби з сибіркою : методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять зі спеціальної епізоотології для студентів III-IV курсів ФВМ. Харків : ХДЗВА, 2018. 15 с.
М-4	Головко В. О., Северин Р. В., Іванченко І. М., Гонтарь А. М., Пономаренко Г. В. Діагностика, диференційна діагностика, організація заходів профілактики та боротьби з туберкульозом : методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять зі спеціальної епізоотології для студентів III-IV курсів ФВМ. Харків : ХДЗВА, 2018. 17 с.
М-5	Головко В. О., Северин Р. В., Іванченко І. М., Гонтарь А. М., Пономаренко Г. В., Малакей О. А. Діагностика, диференційна діагностика, організація заходів профілактики та боротьби з бруцельозом : методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять зі спеціальної епізоотології для студентів III-IV курсів ФВМ. Харків : ХДЗВА, 2018. 16 с.
М-6	Головко В. О., Северин Р. В., Іванченко І. М., Гонтарь А. М., Пономаренко Г. В. Діагностика, диференційна діагностика, організація заходів профілактики та боротьби з бруцельозом : методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять зі спеціальної епізоотології для студентів III-IV курсів ФВМ. Харків : ХДЗВА, 2018. 16 с.

М-7	Головко В. О., Северин Р. В., Іванченко І. М., Гонтарь А. М., Пономаренко Г. В. Діагностика, диференційна діагностика, організація заходів профілактики та боротьби з ящуром : методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять зі спеціальної епізоотології для студентів III-IV курсів ФВМ. Харків : ХДЗВА, 2018. 18 с.
М-8	Головко В.О., Северин Р. В., Гонтарь А.М. Інфекційні хвороби свиней : методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять зі спеціальної епізоотології для студентів III-IV курсів ФВМ. Харків : ХДЗВА, 2019. 44 с.
М-9	Головко В.О., Іванченко І.М., Гонтарь А.М. Інфекційні хвороби коней : методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять зі спеціальної епізоотології для студентів III-IV курсів ФВМ. Харків : ХДЗВА, 2019. 32 с.
М-10	Головко В.О., Гонтарь А.М., Пономаренко Г.В. Інфекційні хвороби рогатої худоби : методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять зі спеціальної епізоотології для студентів III-IV курсів ФВМ. Харків : ХДЗВА, 2018. 36 с.
М-11	Головко В.О., Пономаренко Г.В., Северин Р.В. Інфекційні хвороби молодняка сільськогосподарських тварин : методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять зі спеціальної епізоотології для студентів III-IV курсів ФВМ. Харків : ХДЗВА, 2019. 26 с.
М-12	Головко В.О., Іванченко І.М., Пономаренко Г.В. Інфекційні хвороби сільськогосподарської птиці : методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять зі спеціальної епізоотології для студентів III-IV курсів ФВМ. Харків : ХДЗВА, 2019. 32 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Каришева А. Ф. Спеціальна епізоотологія : підручник. Київ : Вища освіта, 2002. 703 с.
2. Загальна епізоотологія : підручник / Б. М. Ярчук та ін. ; за ред. Б. М. Ярчука, Л. Є. Корнієнка. Біла Церква, 2002. 656 с.
3. Практикум із загальної епізоотології / Б. М. Ярчук та ін. ; за ред. Б. М. Ярчука. Біла Церква, 1999. 168 с.
4. Інфекційні хвороби птиці : навчальний посібник / Л. Є. Корнієнко та ін. ; за ред. Л. Є. Корнієнка. Херсон : Грінь Д. С., 2012. 528 с.
5. Інфекційні хвороби овець та кіз : навчальний посібник / О. А. Ткаченко та ін. Житомир : Полісся, 2012. 372 с.
6. Хвороби свиней : навчальний посібник / В. І. Левченко та ін. ; за ред. В. І. Левченка і І. В. Папченка. Біла Церква, 2005. 168 с.
7. Злонкевич Я., Олексюк І., Кравців Ю. Інфекційні хвороби коней : навчальний посібник. Львів, 2006. 204 с.

Додаткова

8. Законодавство України про ветеринарну медицину / за ред. П. П. Достоевського та В. І. Хоменка. Київ : Урожай, 1999. 592 с.
9. Факторні хвороби сільськогосподарських тварин : монографія / В. П. Литвин ; за ред. В. П. Литвина, Л. Є. Корнієнка. Біла Церква, 2002. 368 с.
10. Хвороби собак і кішок / В. Б. Борисевич та ін. ; за ред. А. Й. Мазуркевича. Київ : Урожай, 1996. 432 с.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Система діагностики якості навчання

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюють згідно положень кредитно-модульної системи організації навчального процесу, прийнятої в академії.

Основні положення:

Загальна кількість модульних контрольних заходів, що мусить скласти студент з окремої навчальної дисциплін, визначається з урахуванням залікових модулів з цієї дисципліни і рекомендовано дорівнює двом академічним модулям за семестр.

За результатами модульного контрольного заходу рівень засвоєння студентом навчального матеріалу має бути оцінений за національною шкалою та шкалою ECTS.

Тижні для проведення модульного контролю (модульні тижні) рекомендуються графіком навчального процесу.

Кількість балів, отримана студентом при оцінювання модулю та підсумковий бал поточної успішності з дисципліни, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою **ECTS** відповідно до таблиці 1.

1. Шкала оцінювання

<i>100-бальна шкала</i>	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
<i>90 – 100</i>	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
<i>82 – 89</i>	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
<i>74 – 81</i>		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
<i>64 – 73</i>	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
<i>60 – 63</i>		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
<i>35– 59</i>	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
<i>0-34</i>		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Регламентується наступний комплект балів для отримання оцінки за модуль: результат поточного контролю (усереднено за оцінюванням завдань, проектів, тренінгів, відповідей) – максимум 20 балів (табл. 3), результат модульного тестового контролю – максимум 50 балів (роз'яснення в табл. 5), та результат засвоєння блоку самостійної роботи – максимум 30 балів (табл. 3,4,5).

Складання модулів обов'язкове. Студент не допускається до тестування з модуля без відпрацювання пропущених занять. Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав мінімально необхідну кількість балів та більше.

Результати рейтингу з модулю доводяться до відома студентів не пізніше третього робочого дня після проведення контрольного заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, вважаються остаточними.

Якщо студент не погоджується з рішенням про присвоєння йому балів рейтингу за модуль, то він повинен відразу після їх оголошення звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри та у визначений термін скласти усну атестацію з модуля перед комісією. Склад апеляційної комісії у кожному конкретному випадку визначається завідувачем кафедри. Рішення комісії є остаточним. Студент не може повторно складати зараховані модулі.

Студент, який не з'явився на модульний контроль або не отримав мінімальної кількості балів на модульному тижні, має право складати пропущений модуль під час залікового тижня.

Підсумковий рейтинг поточної успішності з дисципліни вираховується усередненням рейтингів з усіх модулів. Семестрова оцінка виставляється студенту з врахуванням результатів підсумкового тестування та поточного контролів (усереднені бали за модулі). Максимальна кількість балів, що студент може отримати при вивченні дисципліни, дорівнює 100 (див. табл. 1).

Диференційований залік передбачає наявність підсумкового тестування. При наявності дозволу на автоматичне зарахування заліку, студент, який своєчасно складав усі модульні контрольні заходи та за їх результатами атестований з оцінкою "відмінно", може отримати залік автоматично. Семестровою оцінкою у цьому випадку є усереднена оцінка за модулі.

Викладач зобов'язаний здати заповнену заліково-екзаменаційну відомість до навчального відділу протягом такого граничного терміну: для заліку і диференційованого заліку - останній день залікового тижня. Для екзамену - не пізніше, ніж на наступний робочий день після його завершення.

Засоби діагностики успішності навчання використовують для підсумкової експертизи знань і базуються на технології стандартизованого тестового контролю.

2. Схема нарахування балів з модулів навчальної дисципліни

Показчик	Нарахування балів
Всього з модулю	від 60* до 100
В тому числі:	
відповіді на тестові питання	від 30 до 50
усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях	до 20
результат засвоєння блоку самостійної роботи	до 30

*- менша кількість отриманих балів недостатня для зарахування модулю, необхідна перездача.

Усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях оцінюються за шкалою від 12 до 20 балів відповідно до наступної регламентації (табл. 3).

3. Шкала оцінювання усної відповіді

20-бальна шкала	Інтуїтивний аналог оцінювання	Оцінка за національною шкалою - Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
20	5+	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи без помилок чи зауважень, прояв креативного мислення.	A
19	5	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з однією непринциповою помилкою	A
18	5 -	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з незначною кількістю помилок	A
17	4+	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками при розумінні суті питання	B
16	4	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з кількома помилками	C
15	4 -	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
14	3+	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
13	3	Достатньо – непогано, але наявна велика кількість суттєвих недоліків	D
12	3 -	Достатньо – відповідь, робота задовольняє лише найменші критерії	E

Самостійна робота оцінюється як сума балів за відповідність і обсяг наданого матеріалу (табл. 4) та балів за захист цього матеріалу (табл. 3).

4. Шкала оцінювання відповідності змісту матеріалу самостійної роботи

<i>Шкала, бали</i>	Визначення
10	Повна відповідність змісту і достатній обсяг
8	Достатня відповідність змісту і достатній обсяг
6	Мінімально задовільна відповідність змісту і обсягу

5. Накопичення балів за модуль складанням (максимум 100 балів)

Поточне оцінювання	Оцінювання тестів	Оцінювання самостійної роботи	
визначається викладачем	чітко регламентується	визначається викладачем	
до 20 балів	до 50 балів	до 30 балів	
		до 10 балів	до 20 балів
Шкала оцінювання відповіді	50 тестів: 1 прав. відповідь – 1 бал 25 тестів: 1 прав. відпов. – 2 бали	Відповідність матеріалу (див. табл. 4)	Захист - шкала оцінювання усної відповіді
<i>ПРИКЛАД</i>			
12	44	8	14

Приклад»: $12+44+8+14=78$ балів. Добре «С».